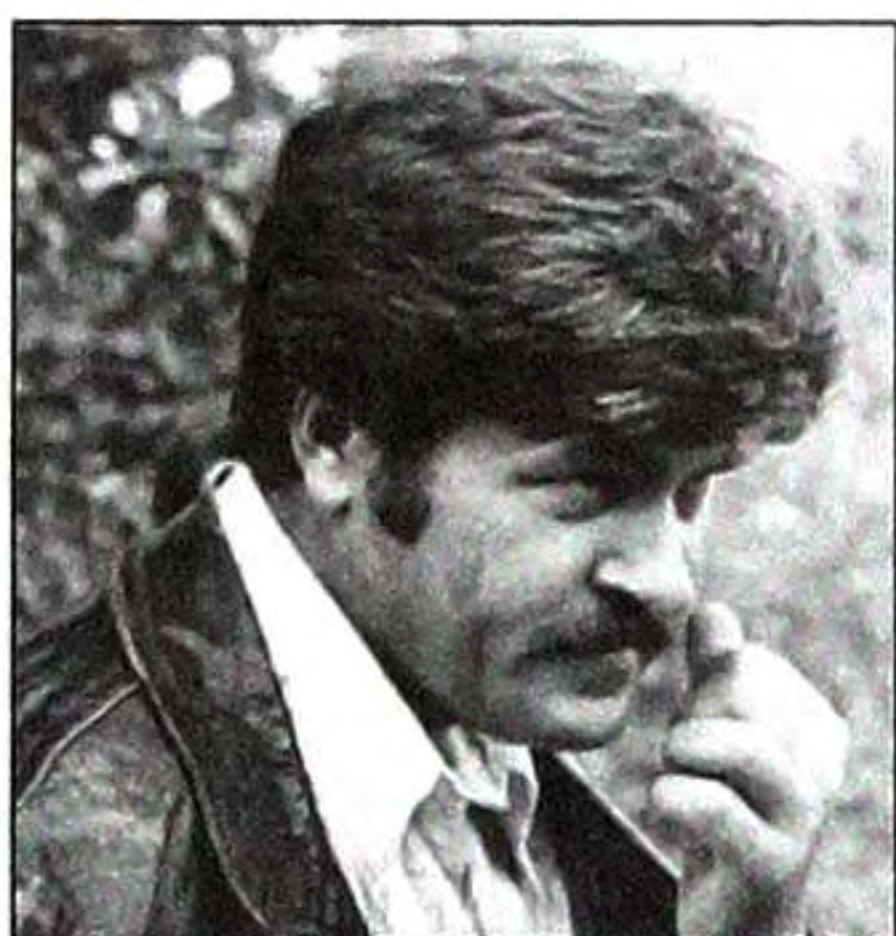

Існує вже закон про кіно, де йдеться про квоту української продукції на телеекрані, але він не виконується, тому що немає чого запропонувати. Тобто є величезна проблема між виробництвом і продажем. Досвіду немає, а той маленький, який уже є, натикається на величезні проблеми.

І про свій досвід. Я спробував показати свою картину кільком телевізійним продюсерам, наприклад, Франції, Бельгії, Німеччини. Дві компанії цим зацікавились. Вони сказали: «Добре, ми купимо, за доброю європейською ціною». Але ціна, яку має заплатити компанійон-виробник за ліцензію, за співпрацю з іноземною компанією, — це одноразово 5 тисяч доларів. Потім податок, який треба заплатити з прибутку, ПДВ і т.д. Виявилось: треба заплатити вдві-

чі більше коштів, щоб продати роботу, ніж щоб зробити її. Більшу ціну вони заплатити не можуть, а якщо б змогли, то ця ціна нереальна — навіть для картин Спілберга — щоб державі ми могли повернути кошти і залишити щось для виробництва. Це є величезна проблема: законодавча, юридична, з якої ми не випхаємось. І це не тільки проблема кінематографа і телебачення, а й будь-якого виробництва. Бізнесом можуть займатися тільки божевільні люди, виробництвом кінопродукції чи телепродукції — це навіть не фанати, а маньяки. Є деякі люди, які беруть у бандитів гроші, а потім цю продукцію нікому не зможуть продати. Можна закласти квартиру, маму, тата, зняти кіно, так цих грошей ніколи не повернеш назад. Це кабала назавжди. Все замикається на цьому процесі.

Борис Савченко Правове поле в кіно

Виставляється цілий паркан законів, які кажуть: «Ви не маєте на це права».

І поряд з цим є цілий гурт людей, які ті самі фільми крутять в хвіст і гриву і непогано живуть з випуску контрабандної продукції, тобто піратства.

І в державі все це поєднується, більше того, збігається з поняттям про законність.

Коли ми спробували в СКУ цим займатись, ми сподівались, що цим буде займатись наше державне агентство захисту авторських прав. На превеликий жаль, досвіду захисту прав в країні, де ми живемо, зовсім небагато. В основному наші фільми належать періоду тої щасливої держави, в якій кіно любив вожді. А тут раптом, людей, які ніби в тій же державі жили, перестало цікавити кіно, воно перестало бути найважливішим.

Ми сьогодні пишемо: «робочий продюсер», «генеральний продюсер», продюсер, який чесно витратив гроші. Але це не про-

дюсер як співавтор задуму, людина, що відповідає за реалізацію цієї продукції. Так що продюсера у нас немає. А автор — це не тільки режисер. Автор у нас — цілий гурт створювачів фільмів. Це і сценарист, і режисер, і оператор, і художник, і композитор. Всі вони представляються режисером, бо в нашому українському кіно згідно законодавству режисер стоїть на першому місці. І в Бернській конвенції так само. Сьогодні ми просто не можемо говорити про дистриб'ютора, бо що то за дистриб'ютор, коли немає прокату? З одного боку, це умовний розповсюджувач, а з другого — це «посередник» між виробником і користувачем. Трикутник виглядає так: організатор виробництва — режисер — користувач. Але добре, що ми починаємо над цим задумуватись і працювати. Прикро, що дуже мало режисерів, які уявляють собі саму проблему, але не знають, як її вирішувати. Мені здається, що буде добре тоді, коли ця постать з трикутника стане триєдиною. Це ті члени спілки, які не можуть одне без одного.

Важливо, що саме тепер відбувається зміна процесу, оскільки телебачення — конкурент кіно. Воно, можливо, вимагатиме трансформації режисера в продюсера. Тоді зникатиме антагонізм між творцями фільму.

Олена Дем'яненко «Я хочу запропонувати...»

Мені здається, що ваші виступи — це в якомусь сенсі відповідь на питання: що робити? Можна чекати, доки прийде нове покоління, воно повинно прийти на телебачення. Це все буде, все буде нормально. Але нині усе так, як воно є, і треба з цього виходити. Є, напевно, благородний, красивий шлях — намагання щось змінити, намагатись достукатись до

Президента, ще до когось, але ми вибрали інший шлях. Ми вирішили робити кіно, прекрасно усвідомлюючи, що займаємось самодіяльністю. Можна шукати гроші. Що таке продюсер, я не знаю. Співавтор чи не співавтор? Це людина, яка несе відповідальність за гроші, які вона знаходить, бере у держави, ще десь. Є, безумовно, позитивні моменти. Перші два фільми ми зняли в 1994-95 роках, з того часу відбулися реальні зміни, які я вітаю. По-перше, Міністерство культури розробило, а Кабінет Міністрів прийняв Положення про продюсерську систему, що дало можливість підтримувати незалежне самостійне кіно. Не-

щодавно я була на фестивалі, на якому спілкувалася з людьми, які реально займаються кіно в Росії. Вони говорять, що без державних грошей жоден російський фільм — малобюджетний, багатобюджетний — не запускається. Це правильно, це нормально, і те, що ми можемо прийти до Міністерства і запропонувати деякі сценарії, брати участь у конкурсі — це позитивно.

Другий момент — телебачення. Ми можемо говорити про нього безкінечно, нічого не вирішуючи, але воно, до речі, дає можливість. Коли ми, наприклад, робили фільм «Дві Юлії», паралельно народилась і нині існує програма «Кіноколо». Її було створено із конкретною метою: нам належало розраховуватись з людьми, які нас підтримували, — за костюми, інтер'єри — це, практично, третина бюджету. Телекомпанія дозволила розповідати про людей, які підтримують кіно, рекламувати їх і таким чином заробляти на наш фільм. Тобто ми не брали грошей, ми розраховувались рекламою. Адже я не можу прийти до бізнесмена і сказати: «У вас багато грошей, давайте знімати кіно». Я можу сказати: «Я хочу запропонувати... Ось цифри, ось рекламні послуги, ось що ми можемо».

Сьогодні дати гроші на якийсь естрадний концерт — престижно, а на кіно — не престижно, тому що не можна відразу одержати віддачу.